

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 65/2018-53

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. februára 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 12/2016 a jeho uznesením z 28. februára 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. mája 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie

zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 12/2016 a jeho uznesením z 28. februára 2017.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) č. k. 1 T 186/2011-305 z 21. marca 2012 uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona, za ktorý bol podľa § 172 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 36 písm. j) a § 38 ods. 2 a 3 Trestného zákona odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 10 rokov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) a ods. 4 Trestného zákona bol sťažovateľ na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu so stredným stupňom stráženia. Zároveň okresný súd sťažovateľovi uložil podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Trestného zákona ochranný dohľad v trvaní 3 rokov a podľa § 77 ods. 1 písm. b) Trestného zákona povinnosť po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody jedenkrát v kalendárnom týždni osobne sa hlásiť u probačného a mediačného úradníka okresného súdu v mieste svojho pobytu. Napokon podľa § 60 ods. 1 písm. a) a b) Trestného zákona súd prvého stupňa sťažovateľovi uložil trest prepadnutia veci.

3. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 2 To 59/2012-358 zo 14. júna 2012 podľa § 319 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zamietol.

4. Následne sa sťažovateľ obrátil na najvyšší súd s dovolaním proti uzneseniu krajského súdu zo 14. júna 2012, a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. g) a i) Trestného poriadku, ktoré však najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Tdo 12/2016 z 28. februára 2017 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

5. Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd svojím rozhodnutím, ale aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, zasiahol do jeho základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

6. Pokiaľ ide o postup najvyššieho súdu v dovolacom konaní, sťažovateľ mu vytýka, že dovolací súd o dovolaní nesprávne rozhodol na neverejnom zasadnutí a tak *„sťažovateľovi odňal právo byť prítomný spolu s obhajcom na verejnom zasadnutí o jeho dovolaní, predniesť svoj návrh, zúčastniť sa prípadného dokazovania na verejnom zasadnutí a predniesť sám alebo prostredníctvom obhajcu konečný návrh. Rovnako tak Najvyšší súd SR svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil a nedal zrozumiteľné odpovede na otázky nastolené v dovolaní sťažovateľa (nesprávne právne posúdenie a nezákonnosť dôkazov – nezákonnosť ich vykonania), čo je de facto priamy dôsledok absencie zákonného postupu prejednávania dovolania na verejnom zasadnutí.“*

7. Sťažovateľ je presvedčený, že najvyšší súd *„dovolaciu argumentáciu sťažovateľa vecne skúmal, čo v rámci neverejného zasadnutia nie je možné. K otázke procesného postupu preskúmania dovolacích dôvodov dovolacím súdom sa už vyjadril aj Ústavný súd SR (nález zo dňa 27. 5. 2015, sp. zn. II. ÚS 78/2015), ktorý vyslovil názor, že nemožno stotožňovať dôvod odmietnutia dovolania podľa § 382 písm. c) Tr. por.“*

8. Podľa sťažovateľa mal najvyšší súd postupovať podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku a o jeho dovolaní rozhodnúť na verejnom zasadnutí.

9. Ďalšie porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľ vidí v tom, že *„Okresný súd vydal rozhodnutie (rozsudok zo dňa 21. 3. 2012, sp. zn. I T/186/2011) vychádzajúc z nezákonných dôkazov, toto pochybenie nenapravil ani odvolací Krajský súd, no a v konečnom dôsledku zostala bez odozvy celá dovolacia argumentácia sťažovateľa aj v konaní o dovolaní pred Najvyšším súdom.“*

10. Dovolací súd podľa slov sťažovateľa nereflektoval na:

«a) nezákonné vykonanie dôkazu, zápisnice o vydaní veci zo dňa 19. 8. 2011 (na č. l. 81 spisu), ktoré nasledovalo po nezákonom zadržaní sťažovateľa políciou podľa § 85 ods. 2 Tr. por. a po výzve na vydanie veci a bez poučenia o práve sám seba neinkriminovať;

b) nezákonnosť svedeckej výpovede svedka... ktorý bol zadržaný spolu so sťažovateľom a bol vypočúvaný ako svedok napriek tomu, že mu nebolo dočasne zastavené uznesenie obvinenia a následne bola táto výpoveď „svedka“ prečítaná na hlavnom pojednávaní;

c) nezákonnosť celého trestného konania, ktoré nasledovalo po zadržaní sťažovateľa na základe excesu polície, ktorá celý prípad vyprovokovala a riadila od počiatku, na čo zneužila svedka...;

d) založenie viny sťažovateľa na základe zápisnice o vydaní veci (na č. l. 97 spisu), ktorá sa však vôbec netýkala vydania drog, teda súd sa pomýlil a na hlavnom pojednávaní (16. 3. 2012) prečítal zápisnicu na č. l. 97 týkajúcu sa domovej prehliadky (kde sa nenašli žiadne drogy) namiesto zápisnice zo dňa 19. 8. 2011 na č. l. 81 spisu;

e) založenie viny sťažovateľa na základe čítania zápisnice o výsluchu svedka... ktorá zápisnica však bola vykonaná v inom trestnom konaní, kde bol... v postavení obvineného, pričom na hlavnom pojednávaní vo veci sťažovateľa odmietol vypovedať ako svedok.»

11. Sťažovateľ je toho názoru, že najvyšší súd postupoval svojvoľne a arbitrárne, ak „náležite nezdôvodnil (v tomto prípade vôbec) neprípustnosť použitia dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. a len formalisticky konštatoval nesplnenie podmienky podľa § 371 ods. 4 Tr. por.“.

12. Ako tvrdí sťažovateľ, «Je evidentné, že Najvyšší súd sa nezaoberal dovolacími námietkami týkajúcimi sa neprávneho posúdenia skutku v celom ich rozsahu a svoju argumentáciu sústredil iba a len na otázku, či predaj drogy je alebo nie je trestný čin spáchaný na osobe, ergo či odberateľ drogy je osobou poškodenou, resp. či objektom trestného činu podľa § 172 Tr. zák. je zdravie „kupujúcich“ osôb. Najvyšší súd dospel k záveru, že trestný čin je vždy spáchaný na osobe a ak sťažovateľ predal drogy šiestim

osobám, naplnil tým znaky kvalifikovanej skutkovej podstaty podľa § 172 ods. 2 písm. c) Tr. zák., t. j. na viacerých osobách.».

13. Avšak podľa sťažovateľa *«Najvyššiemu súdu SR zrejme unikla skutočnosť, že dovolacia argumentácia sťažovateľa vo vzťahu ku kvalifikačnému znaku „na viacerých osobách“ bola založená nielen na skutočnosti, či drogy kupujúca osoba je alebo nie je osobou poškodenou pre účely ust. 172 Tr. zák. a tým objektom jej skutkovej podstaty, ale aj skutočnosti, že znak „predaj drog viacerým osobám“ je už zahrnutý v znakoch základnej skutkovej podstaty v ust. § 172 ods. 1 Tr. zák. Je evidentné, že túto argumentáciu, ktorú sťažovateľ považuje za zásadnú vo vzťahu k nesprávnemu posúdeniu skutku uvedeného v skutkovej vete rozsudku, Najvyšší súd úplne odignoroval a nijako sa k nej nevyjadril, čím zaťažil konanie a rozhodnutie arbitrárnym komponentom.».*

14. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom vyslovil, že najvyšší súd v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 12/2016 a uznesením z 28. februára 2017 porušil jeho základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, zrušil napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň sťažovateľ požiadal o ustanovenie mu právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a priznanie úhrady trov tohto právneho zastúpenia.

II.

15. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

16. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli

porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

17. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

18. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

19. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

20. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tdo 12/2016

a jeho uznesením z 28. februára 2017, ku ktorému malo dôjsť neodôvodnenosťou a arbitrárnosťou napadnutého rozhodnutia dovolacieho súdu, ako aj tým, že nereagoval na všetky argumenty sťažovateľa v uvedenej veci. Rovnako sa porušenia uvedených práv mal najvyšší súd dopustiť tým, že jeho dovolanie prerokoval na neverejnom zasadnutí.

21. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

22. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

23. Sťažovateľ v prvom rade namieta, že najvyšší súd v dovolacom konaní nesprávne postupoval, ak o dovolaní rozhodol na neverejnom zasadnutí. Podľa jeho presvedčenia tak mal urobiť na verejnom zasadnutí, a to z dôvodu, že dovolací súd „*dovolaciu argumentáciu sťažovateľa vecne skúmal, čo v rámci neverejného zasadnutia nie je možné*“.

24. Sťažovateľ tvrdí, že takýmto postupom mu najvyšší súd „*odňal právo byť prítomný spolu s obhajcom na verejnom zasadnutí o jeho dovolaní, predniesť svoj návrh, zúčastniť sa prípadného dokazovania na verejnom zasadnutí a predniesť sám alebo prostredníctvom obhajcu konečný návrh. Rovnako tak Najvyšší súd SR svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil a nedal zrozumiteľné odpovede na otázky nastolené v dovolaní sťažovateľa (nesprávne právne posúdenie a nezákonnosť dôkazov – nezákonnosť ich vykonania), čo je de facto priamy dôsledok absencie zákonného postupu prejednávania dovolania na verejnom zasadnutí.*“.

25. Odhliadnuc od skutočnosti, že sťažovateľom uvádzané dôsledky namietaného nesprávneho postupu najvyššieho súdu spadajú pod ochranu čl. 48 ods. 2 ústavy (podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala v jeho prítomnosti

a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom), ktorého porušenie sťažovateľ nenamieta, ústavný súd pristúpil k preskúmaniu napadnutého postupu a rozhodnutia najvyššieho súdu z hľadiska ich spravodlivosti ako celku a výsledku.

26. Ústavný súd totiž poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej posudzuje spravodlivosť procesu ako celku (napr. m. m. II. ÚS 307/06), preto k vyhoveniu sťažnosti dochádza zásadne iba v prípadoch, ak dospeje k názoru, že namietané a relevantné procesné pochybenia zo strany príslušného orgánu verejnej moci umožňujú prijatie záveru, že proces ako celok bol nespravodlivý, a vzhľadom na to aj jeho výsledok môže vyznievať ako nespravodlivý. Ústavný súd preto nepristupuje k vyhoveniu sťažnosti v prípadoch, keď zo strany orgánov verejnej moci síce k určitému pochybeniu došlo, avšak jeho intenzita a existujúca príčinná súvislosť medzi namietaným porušením ústavou garantovaného práva a jeho dôsledkami na spravodlivosť procesu ako celku nemala podstatný dosah (m. m. IV. ÚS 320/2011). V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že nie každé porušenie zákona zo strany orgánu verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva, v danom prípade predovšetkým základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. IV. ÚS 104/2012, I. ÚS 9/2013, IV. ÚS 629/2012, II. ÚS 372/2012, II. ÚS 373/2012).

27. Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju judikatúru, v rámci ktorej už vyslovil, že kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a nepoužívajú sa na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv a slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k porušeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (IV. ÚS 238/07).

28. Sťažovateľ tvrdí, že najvyšší súd v dovolacom konaní vecne preskúmaval jeho dovoláciu argumentáciu, a pokiaľ v tomto zmysle postupoval, mal tak urobiť na verejnom

zasadnutí. Na podporu svojho tvrdenia poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/2015 z 21. mája 2015, zo záverov ktorého má vyplývať správnosť jeho úvah. Ako už bolo uvedené, sťažovateľ s nesprávnym postupom najvyššieho súdu spája odňatie mu práva byť prítomný (spolu s obhajcom) na verejnom zasadnutí o jeho dovolaní, predniesť svoj návrh, zúčastniť sa pri vykonaní dokazovania na verejnom zasadnutí v rámci dovolacieho konania a predniesť sám či prostredníctvom obhajcu konečný návrh.

29. Ústavný súd posúdil argumentáciu sťažovateľa ako abstraktnú a hypotetickú. Sťažovateľ vymenoval, čo všetko mu mohlo byť odopreté postupom najvyššieho súdu, ak tento dovolanie odmietol a rozhodol o ňom na neverejnom zasadnutí, avšak už neuviedol reálny materiálny dopad na jeho skutočné konkrétne základné právo premietnuté do faktickej okolnosti. Sťažovateľ neuviedol, aký návrh chcel a nemohol najvyššiemu súdu predniesť alebo k akému dôkazu sa chcel ale nemohol vyjadriť, prípadne akého dokazovania sa chcel a nemohol zúčastniť. Na tomto mieste ústavný súd pre úplnosť dodáva, že je potrebné chápať rozdiel medzi vykonávaním dokazovania a preskúmaním dovolania, pokiaľ ide o obsah uplatnených námietok (podanie, samozrejme, musí byť preskúmané z hľadiska jeho obsahu, či námietky v ňom uplatnené sú spôsobilé naplniť dôvody dovolania, pretože bez takého preskúmania obsahu podania by nebolo možné vyslovovať žiadne závery ani o danosti dôvodov dovolania a „posunutí“ veci na verejné zasadnutie, takýto postup však nemožno hodnotiť ako dokazovanie). Navyše, nie je zanedbateľnou ani skutočnosť, že to bol práve návrh sťažovateľa, ktorý napadnuté konanie inicioval, čím bol daný dôvodný predpoklad, že v podaní (dovolaní) uviedol všetky skutočnosti, ktoré dovolaciemu súdu mal v úmysle predostrieť. V prípade, ako ho popísal sťažovateľ, sa vytráca materiálna podstata ochrany základných práv a slobôd.

30. Ak by ústavný súd vychádzajúc aj zo záverov svojho nálezu č. k. II. ÚS 78/2015-47 z 21. mája 2015 prijal argumentáciu sťažovateľa a v okolnostiach jeho veci mal pochybnosti o tom, či dovolací súd postupoval správne, keď o dovolaní rozhodol na neverejnom zasadnutí tak, že dovolanie sťažovateľa odmietol, čo by *prima facie* mohlo evokovať prijatie záveru o porušení jeho označených práv, potom by bolo nevyhnutným zaoberať sa napadnutým uznesením aj z pohľadu, či prípadný nesprávny postup najvyššieho

súdu mohol mať vplyv na priebeh a výsledok dovolacieho konania, resp. na postavenie sťažovateľa ako „iniciátora“ tohto konania.

31. Ako už bolo uvedené, sťažovateľ hodnoverným spôsobom nepreukázal reálny materiálny zásah do jeho označených práv, a už vôbec nie v takej intenzite, ktorý by dostatočne odôvodňoval vyslovenie porušenia základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie. Strohé tvrdenie, že konajúci všeobecný súd mal konať na verejnom zasadnutí, a nie na neverejnom, bez uvedenia konkrétneho negatívneho dopadu takéhoto postupu na základné práva sťažovateľa nie je spôsobilé vyvolať zásah ústavného súdu do napadnutého konania a rozhodnutia najvyššieho súdu.

32. Ústavný súd preto dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa je v tejto časti zjavne neopodstatnená, čo bolo dôvodom na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

33. Sťažovateľ ďalej namietal porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie tým, že najvyšší súd sa nezaoberal všetkými, sťažovateľom v dovolaní nastolenými otázkami, preto jeho rozhodnutie považuje za svojvoľné – arbitrárne.

34. Ústavný súd považuje za potrebné znova pripomenúť a poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej ani preskúmať, resp. či v konaní pred všeobecným súdom bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo

arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neutržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

35. Vychádzajúc z uvedeného bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či najvyšší súd ako dovolací súd svoje uznesenie sp. zn. 3 Tdo 12/2016 z 28. februára 2017 v časti týkajúcej sa označených námietok primeraným spôsobom odôvodnil a či ho nemožno považovať za arbitrárne, a teda z ústavného hľadiska za neakceptovateľné a neutržateľné.

36. V relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyšší súd uviedol:

«K dovolacej námietke v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., keď sa obvinený domnieva, že rozhodnutie napadnuté dovolaním je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. Dovolací súd uvádza, že nezistil také pochybenia konajúcich súdov pri vykonávaní jednotlivých dôkazov, ktoré by odôvodňovali záver o tom, že dôkazy neboli súdom vykonané zákonným spôsobom. K námietkam dovolateľa o nezákonnom zadržaní podľa § 85 ods. 2 Trestného poriadku a nezákonnom vydaní veci podľa § 89 ods. 1 Trestného poriadku a ďalších nezákonne vykonaných dôkazov. Najvyšší súd poukazuje na ustanovenie § 371 ods. 4 Trestného poriadku, v zmysle ktorého nie je možné v tomto konaní použiť dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, pretože všetky vyššie uvedené argumenty boli obvinenému známe už počas prípravného konania, v konaní pred súdom prvého stupňa, ako aj v konaní pred odvolacím súdom, pričom ich obvinený nenamietal, a to ani prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Dovolací súd rozhodol v zmysle § 371 ods. 4 Trestného poriadku, že takto uvedené dôvody dovolania nemožno použiť, a preto sa nimi ani bližšie nezaoberal.

K námietkam dovolateľa, ktorými spochybnil výpovede svedkov... tým spôsobom, že boli k výpovediam donútení políciou za výmenu beztrestnosti, dovolací súd poukazuje na fakt, že obvinený mal svojho obhajcu, ktorý bol prítomný pri každom jednom výsluchu

týchto svedkov, preto takáto námietka dovolateľa je irelevantná. Taktiež je potrebné poukázať, že výpovede svedkov obsahovali konkrétne miesta a časy, ako aj okolnosti, za ktorých dochádzalo k predaju drog. K hodnoteniu týchto jednotlivých svedkov sa už pomerne podrobne vyjadril Okresný súd Nové Mesto nad Váhom vo svojom rozsudku.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolací súd uvádza, že jedným z dôvodov, podľa ktorého dovolanie v trestnom konaní možno podať, je, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

K uvedenému dovolaciemu dôvodu je potrebné uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať. Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštalácie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštaláciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Dovolací súd primárne zdôrazňuje, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením,

ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa. V trestnej veci obvineného... to teda znamená, že pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený spáchal skutky tak, ako sú uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými skutkovými závermi sa stotožnil zjavne aj odvolací súd.

Dovolanie má byť len výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti rozhodnutia, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania musia byť preto obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia „odvolacia“ inštancia.

V týchto súvislostiach dovolací súd uzatvára, že skutkové okolnosti obsiahnuté v opise skutku rozsudku súdu prvého stupňa poskytujú spoľahlivý podklad pre naplnenie všetkých zákonných znakov obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných látok a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. j) Trestného zákona. Tu dovolací súd uvádza, že pri trestnom čine podľa § 172 Trestného zákona je čin spáchaný na osobe, ak páchatel omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekurzor zabezpečil niektorým zo spôsobov uvedených v odseku 1 písm. a) až c) tohto ustanovenia (doviezol, kúpil, zadovážil alebo predal) od inej osoby alebo inej osobe, na jej vlastné použitie alebo na ďalšiu distribúciu a ktorá teda nie je poškodeným. Od tohto sa potom odvíja posúdenie znaku na chránenej osobe v zmysle § 139 ods. 1 a § 172 ods. 2 písm. d) Trestného zákona a na viacerých osobách v zmysle § 138 ods. 1 písm. j) a § 172 ods. 2 písm. c) Trestného zákona. Skutok uvedený v odsudzujúcom rozsudku teda zodpovedá spáchaniu činu na viacerých osobách, nakoľko obvinený... preukázateľne predával drogu najmenej trom osobám (§ 127 ods. 12 Trestného zákona), konkrétne šiestim, za účelom konečnej spotreby, a teda spáchal trestný čin na viacerých osobách (viď aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 2 Tdo/35/2014).

Z uvedených dôvodov je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g), písm. i) Tr. por. uplatnené obvineným, a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného [REDAKOVANÉ] na neverejnom zasadnutí odmietol.»

37. Ako z citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, najvyšší súd sa pre rozhodnutie podstatnými otázkami zaoberal a dal na ne primerané odpovede.

38. Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa, že k jeho odsúdeniu došlo na základne dôkazov, ktoré neboli vykonané v súlade so zákonom, dovolací súd jasne uviedol, že tieto nemohol na základe mimoriadneho opravného prostriedku preskúmať a to z dôvodu, že mu v tom bránilo konkrétne ustanovenie platného a účinného procesnoprávneho predpisu, ktorým sa trestné konanie riadilo, a to 371 ods. 4 Trestného poriadku. Sťažovateľ v sťažnosti podanej ústavnému súdu žiadnym presvedčivým spôsobom neuviedol, že by sa tvrdenie najvyššieho súdu o nenamietaní sťažovateľovi známych skutočností o nezákonne vykonaných dôkazoch v konaniach pred orgánmi činnými v trestnom konaní a všeobecnými súdmi nižších stupňov nezakladalo na pravde. Ak teda sťažovateľ skutočne tieto okolnosti jeho prípadu relevantne nenamietal, najvyšší súd o jeho dovolaní v tejto časti nemohol rozhodnúť inak, pretože by postupoval v rozpore so zákonom.

39. Najvyšší súd primerane odôvodnil aj svoj záver o irelevantnosti spochybňovania zákonnosti výpovedí svedkov, ktorí mali byť podľa sťažovateľa „k výpovediam donútení políciou za výmenu beztrestnosti“ (pozri príslušnú citovanú časť odôvodnenia).

40. Rovnako presvedčivo sa dovolací súd vysporiadal s otázkou správnosti použitej právnej kvalifikácie skutku kladeného sťažovateľovi za vinu ako zločinu spáchaného závažnejším spôsobom na viacerých osobách. Najvyšší súd poukazujúc na príslušné zákonné ustanovenia pripomenul, ktoré do úvahy prichádzajúce otázky v tejto súvislosti je v rámci dovolania oprávnený preskúmať (nie správnosť a úplnosť skutkových zistení) a týmito sa riadne a dostatočne zaoberal. Vychádzal zo zákonných ustanovení § 172 ods. 1 písm. c) a d) a ods. 2 písm. c) Trestného zákona, ako aj zo znenia ustanovenia § 138 písm. j) Trestného zákona a opierajúc sa zároveň o ustálené skutkové okolnosti prípadu ozrejmil správnosť použitej kvalifikácie na spáchaný skutok, ktorého sa sťažovateľ podľa výsledkov trestného konania dopustil (išlo o trestný čin na viacerých osobách v súlade s § 127 ods. 12 Trestného zákona). Napokon vyhodnotil, že sťažovateľ naplnil všetky znaky skutkovej podstaty stíhaného obzvlášť závažného zločinu, pre ktorý bol odsúdený, a čo je vo vzťahu

k aktuálnej sťažnosti sťažovateľa podstatné, uviedol, prečo bolo potrebné považovať jeho konanie za také, ktoré ohrozovalo život alebo zdravie viacerých osôb (opäť pozri príslušnú časť citovaného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia). Na podporu prijatého záveru najvyšší súd poukázal aj na svoj judikát sp. zn. 2 Tdo 35/2014.

41. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd nepovažuje odôvodnenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu v tejto časti za neodôvodnené alebo arbitrárne. Konajúci súd uviedol právnu úpravu, podľa ktorej postupoval, pritom výklad a aplikácia tejto úpravy z jeho strany ničím nenaznačuje, že by bola v rozpore s jej znením alebo účelom. Je tiež potrebné pripomenúť, že sú to práve všeobecné súdy, ktoré sú primárne povolané na výklad a aplikáciu zákonov v súvislosti s ich povolaním na rozhodovanie v občianskoprávných a trestných veciach (pozri čl. 142 ods. 1 ústavy). Uvedenému nasvedčujú viaceré ustanovenia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [napr. § 8 ods. 3, § 15 ods. 3, § 17 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)]. Preto vstupovanie ústavného súdu do rozhodnutí všeobecných súdov v súvislosti s výkladom a aplikáciou právnych noriem je aktuálne iba v prípade takého odchýlenia sa od znenia príslušných ustanovení, že by to malo za následok zásadné popretie ich účelu a významu. V tomto prípade tomu tak nebolo.

42. Ústavný súd preto po oboznámení sa s obsahom napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu konštatuje, že najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných na vec sa vzťahujúcich hmotnoprávných a procesnoprávných zákonných ustanovení je napadnuté rozhodnutie aj náležite odôvodnené.

43. V súvislosti so sťažovateľom deklarovaným prejavom nespokojnosti s rozhodnutím najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania.

Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne. Ak postup súdu spĺňal uvedené požiadavky nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Ústavný súd v danom prípade nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu a namietaným porušením označených práv (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), a preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

44. Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, neprichádzalo do úvahy zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo (pozri čl. 127 ods. 2 ústavy).

45. Vo vzťahu k žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu ústavný súd uvádza, že takejto žiadosti vyhovie, ak to odôvodňujú osobné, majetkové a zárobkové pomery žiadateľa a ak nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nárokov na ochranu ústavnosti. Ústavný súd v tomto prípade upustil od rozhodovania o tejto žiadosti z dôvodov procesnej ekonómie, pretože ani prípadné odstránenie uvedeného nedostatku by podľa názoru ústavného súdu už nemohlo viesť k inému rozhodnutiu o tejto sťažnosti, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2018